

Devizahitelek - Darák Péter: a **Kúria** nem tehetett többet (1. rész)

Budapest, 2013. december 18., szerda (MTI) - A Kúria mindazt megtette, amit a legfelsőbb bírói fórum a rendelkezésére álló eszközökkel egy jogállamban megtehet a bajba jutott devizaadósokért, ennek a súlyos társadalmi, gazdasági problémának az átfogó kezeléséhez azonban a bíróságoknak nincsenek eszközei - mondta a Kúria elnöke az MTI-nek a hétfőn meghozott jogegységi döntés kapcsán.

A kérdés az, hogy a szerződéses terhek radikális eltolódásával mit lehet kezdeni. Mindenki átérzi, hogy méltánytalan, esetenként rendkívül nehéz helyzetbe kerültek a devizahitelesek, elsősorban az árfolyamkockázat miatt. A kialakult helyzetre a jog elsősorban a szerződésmódosítás lehetőségét kínálja, aminek alapvetően háromféle módja lehet: a felek, azaz a hitelezők és az adósok közötti megegyezés, a bírói út és a jogszabályalkotás - fejtette ki Darák Péter.

A jogegységi határozat egyértelműen leszögezi: a bírói szerződésmódosításnak az a rendeltetése, hogy egy-egy konkrét szerződés esetében orvosolja a felek között a szerződéskötés után bekövetkezett kedvezőtlen változások hatásait, ám arra nem alkalmas, hogy szerződések tömegénél csak az egyik fél számára hátrányosan avatkozzanak be.

Darák Péter elmondta: az utólagos szerződésmódosítás egy másik módja a jogszabályalkotás, és az azzal járó politikai felelőség vállalása, és a harmadik lehetőségre - a felek közti megegyezésre - is vannak példák a fejlett jogállamok gyakorlatában.

Hollandiában egy, az 1980-as években kidolgozott befektetési konstrukció óriási társadalmi és pénzügyi problémákhoz vezetett a 2000-es évek közepére. A jelentős hozamokkal kecsegtető pénzügyi szolgáltatásoknál ugyanis a hozamok nagy része a költségekre, például magas díjtételeket alkalmazó befektetési biztosításokra ment el. A társadalmi felháborodást érzékelve azonban az ombudsman fellépése nyomán a fogyasztók érdekvédelmi szervezeteinek és a pénzügyi szolgáltatóknak sikerült egyezséget kötniük és a felmerülő költségeket igazságosan, mindkét oldal számára elfogadhatóan megosztaniuk - fűzte hozzá.

Ehhez nyilván konszenzuskereső, kompromisszumkész társadalmi, közéleti közegre van szükség, ahol az ilyen mechanizmusoknak már jól bejáratott gyakorlata van, az abban részt vevő intézményekben pedig bízik a társadalom. A hazai közéletben is felvetődtek már olyan vélemények, hogy a balul sikerült devizahitelezés nyomán felmerülő terheket meg kellene osztani a bankok, az ügyfelek és a kormány között. A bíróság azonban nem jogosult semmiféle ilyen jellegű döntés meghozatalára, ez nem annyira jogi problémák bírói megoldását, hanem sokkal inkább társadalmi problémák politikai kezelését kívánja meg - mutatott rá Darák Péter.

Hozzátette: jelenleg Magyarországon hiányoznak a jogi eszközök, nemcsak a jogszabályok, de még a bírói gyakorlat is. Devizahitelekkel kapcsolatos korábbi magyar ítélkezési gyakorlat alig van, de a fejlett jogállamok bíróságai sem igazán találkoztak ezzel a problémakörrel, hiszen ez a pénzügyi termék Nyugat-Európában sokkal szűkebb körben terjedt el, mint Magyarországon. Kivétel talán Ausztria, ahol azonban rövid idő után kivezették a pénzügyi szolgáltatások piacáról jogalkotási, hatósági eszközökkel.

A **Kúria** hétfőn mindazt megtette, amit jelen helyzetben egy jogegységi eljárás keretei között meg lehetett tenni, és nagyon tudatos volt a tekintetben, hogy mi az, amiről nem határoz - hangsúlyozta az elnök.

A **Kúria** azokkal az elvi kérdésekkel foglalkozott, amelyek az egyes ügyek vizsgálata nélkül megválaszolhatók, "előkérdés" jelentik a konkrét perek eldöntésének. A jogegységi döntés célja az volt, hogy a konkrét ügyeket tárgyaló bírák számára segítséget nyújtson elsősorban az érvénytelenség kérdéskörében, továbbá bizonyos mértékig annak jogkövetkezményeire nézve. Az egyes ügyek jelenleg még többnyire az érvénytelenség, illetve a devizahitel mibenlétének kérdése körül forognak, például hogy forint vagy devizaalapú kölcsönről van-e egyáltalán szó.

MTI 2013. december 18., szerda 10:45